

משפה לשפה: פרגמטיקה ותרגום
ד"ר טל גולדפאין
(talgoldfajn@013net.net)

מטרות הקורס

הקורס מבקש להציג את תרומתה של הבלשנות המודרנית לחקר התרגום. נעסוק בכמה עקרונות, מונחים והבחנות אשר הוצעו על ידי הבלשנות המודרנית, בעיקר בתחום הפרגמטיקה ותורת השיח, ונבדוק את הרלוונטיות שלהם לתחום התרגום. נחקר קטגוריות ויסודות לשוניים כגון זמן לשוני, אספקט, סדר מילים, יחסי חידוש ונתון, ביצוע פעולות דיבור, נימוסים, קוהזיה, מודאליות ודיקסיס אשר באמצעותם, בין היתר, מסמן הדובר/כותב את נוכחותו בדבריו ומשאיר את רישומו על מבעו. במקביל נדון בהשלכות של יסודות אלו לתחום התרגום ע"י דיון בבעיות העיקריות המופיעות בעת התרגום והשוואת תרגומים. התלמידים מתבקשים לתרגם טקסט קצר לדיון כל שבוע ולהגיש מאמרי "תגובה" על חומר הקריאה.

חובות הקורס: נוכחות, תרגילי תרגום שבועיים, 5 מאמרי "תגובה", ועבודה סופית.

תוכן הקורס ע"פ נושאים:

1. Introduction: Pragmatics and invisible meaning

Thomas, J. A. 1995. *Meaning in Interaction: An Introduction to Pragmatics*. London: Longman_(Chapter 1)

Becker, A. L. 1995. *Beyond Translation: Essays Toward a Modern Philology*. Michigan: The University of Michigan Press. (Introduction and Part 6: A Place for Particularity)

2. How to do things with words

Austin, J. L. 1962. *How to Do Things with Words?* Oxford: Oxford University Press.

Chapman, S. 2000. *Philosophy for Linguists*. London and New York: Routledge. (Chapter 4: Speakers and Hearers)

3. How to do things with translations

Morini, M. 2013. *The Pragmatic Translator: An Integral Theory of Translation*. London and New York: Bloomsbury. (Chapter 1: The Pragmatic Translator)

Bellos, D. 2011. *Is That a Fish in Your Ear? Translation and the Meaning of Everything*. London: Particular Books. (Chapter 7: Meaning is *No Simple Thing*)

4. Strong words: politeness and impoliteness

Kecskes, I. 2014. *Intercultural Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
(Chapter 9)

Thomas, J. A. 1995. *Meaning in Interaction: An Introduction to Pragmatics*. London: Longman (Chapter 6)

Culpeper, J. 2011. *Impoliteness: Using Language to Cause Offence*. Cambridge: Cambridge University Press.

5. Translating time

Goldfajn, T. 2008. "Translating Linguistic Time", in S. Vandepitte (ed.), *Semantics and Translation, Linguistica Antverpiensia New Series 7*.

<http://cat.inist.fr/?aModele=afficheN&cpsidt=22002554>

Santos, D. 2012. "Translation", in Binnick (ed.), *The Oxford Handbook of Tense and Aspect*. Oxford and New York: Oxford University Press.

Comrie, B. 1976. *Aspect*. Cambridge: Cambridge University Press.

_____ 1985. *Tense*. Cambridge: Cambridge University Press.

6. Deixis

Hickey, L. (ed.) 1998. *The Pragmatics of Translation*. Clevedon: Multilingual Matters. (Chapter 8 by B. Richardson- [https://books.google.co.il/books?id=RLgWcp-8a74C&pg=PA124&dq=Hickey,+L.+\(ed.\)+1998.+The+Pragmatics+of+Translation.+Clevedon:+Multilingual+Matters.&lr=&hl=iw&source=gbs_toc_r&cad=2#v=onepage&q&f=false](https://books.google.co.il/books?id=RLgWcp-8a74C&pg=PA124&dq=Hickey,+L.+(ed.)+1998.+The+Pragmatics+of+Translation.+Clevedon:+Multilingual+Matters.&lr=&hl=iw&source=gbs_toc_r&cad=2#v=onepage&q&f=false))

7. Cohesion

Baker, M. 2011 (2nd ed.). *In Other Words: A Coursebook in Translation*. London and New York: Routledge.(Chapter 6)
https://books.google.co.il/books?id=i6WFnI6JL4kC&pg=PT285&hl=iw&source=gbs_toc_r&cad=2#v=onepage&q&f=false

Blum-Kulka, S. 1986. 'Shifts of Cohesion and Coherence in Translation', in J. House and S. Blum-Kulka (eds), *Interlingual and Intercultural Communication*. Tübingen: Gunter Narr.

ביבליוגרפיה

אבן-זהר, א. 1990 [1975]. "מעמדה של הספרות המתורגמת בתוך הרב-מערכת של הספרות".
<http://www.tau.ac.il/~itamarez/works/hebrew/sif-met90.pdf>
בן-שחר, ר. 2003. "תפיסת המילה במרכז והשפעתה על התרגום הספרותי". בתוך: *העברית שפה חיה*,
כרך ג', עורכים ר. בן-שחר וג'ן טורי. תל-אביב: מכון פורטר והקיבוץ המאוחד.
הלר, ע. 1999. "האסתטיקה ושאלות של עברית "קלוקלת": חדירת לשונות תת-תקניות לספרות המקור
והתרגום בשנות ה-80". בתוך: *העברית שפה חיה*, כרך ב, עורכים ר. בן-שחר וג'ן טורי. תל-אביב: מכון
לפואטיקה וסמיוטיקה ע"ש פורטר, אוניברסיטת תל-אביב. והקיבוץ המאוחד.
ויסברוד, ר. 2007. לא על המילה לבדה. *סוגיות יסוד בתרגום*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.
טורי, ג. 1977. "נורמות של תרגום והתרגום הספרותי לעברית בשנים 1930-1945". תל-אביב: המכון
לפואטיקה וסמיוטיקה ע"ש פורטר, אוניברסיטת תל-אביב.
מוצ'ניק, מ. תשמט. "הבעות זמן, מודוס ואספקט בעברית החדשה". *בלשנות עברית* 27: 29-54.
צבעוני, ל. תשנב. "דרכי ההבעה של פרפקטיות, איטרטיביות, התמשכות וזמן בעברית הישראלית
הכתובה". *לשוננו* נו: 55-87.

Archer, D and P. Grundy (eds). 2011. *The Pragmatics Reader*. London & New York: Routledge.

Austin, J. L. 1962. *How to Do Things With Words?* Oxford: Oxford University Press.

Baker, M. 2011 (2nd ed.). *In Other Words: A Coursebook in Translation*. London and New York: Routledge.

Bassnett, S. 2011. *Reflections on Translation*. Bristol, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters.

Becker, A. L. 1995. *Beyond Translation: Essays Toward a Modern Philology*.

Michigan: The University of Michigan Press.

- Bellos, D. 2011. *Is That a Fish in Your Ear? Translation and the Meaning of Everything*. London: Particular Books.
- Blum-Kulka, S. 1986. 'Shifts of Cohesion and Coherence in Translation', in J. House and S. Blum-Kulka (eds), *Interlingual and Intercultural Communication*. Tübingen: Gunter Narr.
- Cassin, B. and C. Lévy (eds). 2011. *Genèses de L'acte de parole: dans le Monde Grec, Romain et Médiéval*. Turnhout: Brepols.
- Cesar, Ana Cristina. 2016. *Crítica e Tradução*. São Paulo: Companhia das Letras.
- Chapman, S. 2000. *Philosophy for Linguists*. London and New York: Routledge.
- Chesterman, A. 1997. *Memes of Translation: The Spread of Ideas in Translation Theory*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Comrie, B. 1976. *Aspect*. Cambridge: Cambridge University Press.
- _____ 1985. *Tense*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cruse, A. 2004. *Meaning in Language*. Oxford and New York: Oxford University Press.
- Culpeper, J. 2011. *Impoliteness: Using Language to Cause Offence*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Culpeper, J and Haugh, M. 2014. *Pragmatics and the English Language*. New York: Palgrave MacMillan.
- Cutting, J. 2002. *Pragmatics and Discourse*. London and New York: Routledge.
- Davies, M.G. 2004. *Multiple Voices in the Translation Classroom*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Declerck, R. 2006. *The Grammar of the English Verb Phrase. Vol. 1: The Grammar of the English Verb Phrase*. Berlin and New York: Mouton de Gruyter.
- Fawcett, P. 1997. *Translation and Language: Linguistic Theories Explained*. Manchester: St. Jerome.
- Eco, U. 2004. *Mouse or Rat? Translation as Negotiation*. London: Phoenix.
- Goldfajn, T. 2006. "Non-Homeland: When Translation Is Not a Footnote", in *Review of the European Union*, 4.
- 2008. "Translating Linguistic Time", in S. Vandepitte (ed.), *Semantics and Translation, Linguistica Antverpiensia New Series 7*.
- Elgin, S. H. 1980. *The Gentle Art of Verbal Self-Defense*. New York: Barnes & Noble.

Grosman, E. 2010. *Why Translation Matters*. London and New Haven: Yale University Press. <https://www.wordswithoutborders.org/article/from-why-translation-matters>

Grundy, P. 1995. *Doing Pragmatics*. London: Edward Arnold.

Hatim, B. & Mason, I. 1990. *Discourse and the Translator*. London/New York: Longman.

Hatim, B. & Munday, J. 2004. *Translation: An Advanced Resource Book*. London/New York: Routledge.

Hickey, L. (ed.) 1998. *The Pragmatics of Translation*. Clevedon: Multilingual Matters.

Hofstadter, D. R. 1997. *Le Ton beau de Marot: In Praise of the Music of Language*. New York: Basic Books.

Horn, L.R. and Ward, G. (eds.) 2004. *The Handbook of Pragmatics*. Oxford: Blackwell.

Jakobson, R. 1987. "On Linguistic Aspects of Translation", in *Language in Literature*. Cambridge, Massachusetts/London: The Belknap Press of Harvard University Press.

Kecskes, I. 2014. *Intercultural Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.

Kerbrat-Orecchioni, C. 1999. *L'énonciation*. Paris: Armand Collin.

Levinson, S. C. 1983. *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Mey, J. L. 1999. *When Voices Clash. A Study in Literary Pragmatics*. Berlin and New York: Mouton de Gruyter.

Morini, M. 2013. *The Pragmatic Translator: An Integral Theory of Translation*. London and New York: Bloomsbury.

Munday, J. 2008 (2nd ed). *Introducing Translation Studies. Theories and Applications*. London and New York: Routledge.

O'Keefe, A., Clancy B. and Adolphs, S. 2011. *Introducing Pragmatics in Use*. London & New York: Routledge.

Peccei, J. S. 1999. *Pragmatics*. London and New York: Routledge.

Pym, A. 2004. *The Moving Text. Localization, Translation, and Distribution*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

----- 2010. *Exploring Translation Theories..* London and New York: Routledge.

Robinson, D. 1997. *What is Translation?* Ohio: The Kent State University Press.

- 2003. (2nd.edition) *Becoming a Translator. An Introduction to the Theory and Practice of Translation*. London and New York: Routledge.
- Salkie, R. 1995. *Text and Discourse Analysis*. London and New York: Routledge.
- Scollon, R. and Scollon, S.W. 1995. *Intercultural Communication*. Oxford: Blackwell.
- Sharifian, F. (ed.) 2014. *The Routledge Book of Language and Culture*. London and New York: Routledge.
- Simpson, P. 1993. *Language, Ideology and Point of View*. London and New York: Routledge.
- Steiner, G. 1992 (2nd ed). *After Babel: Aspects of Language and Translation*. Oxford & New York: Oxford University Press.
- Thomas, J. A. 1995. *Meaning in Interaction: An Introduction to Pragmatics*. London: Longman.
- Toury, G. 1995. *Descriptive Translation Studies and Beyond*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Venuti, L. (ed.) 2004. (2nd ed.) *The Translation Studies Reader*. New York and London: Routledge.
- Williams, J. 2013. *Theories of Translation*. New York: Palgrave Macmillan.